

Kirkon hallitusohjelmatavoitteet

YHTEISKUNNAN SISÄISEEN EHEYTEEN JA YHDENVERTAISUUTEEN LIITTYVÄT TEEMAT

Lapsiperheköyhyys

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) arvion mukaan tällä hetkellä 471 000 suomalaista elää tilanteessa, jossa heidän tulonsa eivät riitä arjen perustarpeisiin (asuminen, ruoka, terveydenhoito, vaatteet). Perusturvan taso on riittämätön. Erityisen vakavia seurauksia köyhyydestä on lapsille.

Myös useat kansainväliset toimijat (Euroopan neuvoston sosiaalisten oikeuksien komitea, YK:n taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia valvova komitea sekä lapsen oikeuksien sopimuksen täytäntöönpanoa valvova YK:n lapsen oikeuksien komitea) ovat todenneet Suomen perusturvan tason olevan liian matala ja kehottaneet Suomea tukemaan vähäosaisia perheitä sekä takaamaan kaikille lapsille oikeuden riittävään elintasoon.

Köyhyys näkyy myös kirkon diakoniatyössä. Kirkon yhteiseen avustusrahoon saapuvissa hakemuksissa perheiden huono-osaisuus näkyy. Köyhien perheiden lapsilla ei ole juurikaan mahdollisuutta harrastaa ilman ulkopuolista pitkäaikaista tukea. Kirkko pyrkii omalta osaltaan tukemaan lapsiperheiden hyvinvointia muun muassa tarjoamalla perheneuvonnan ja diakonian laadukkaat palvelut maksutta jatkossakin eri puolilla Suomea. Etusijalla ovat lapsiperheet.

Peruskoulussa köyhyys aiheuttaa ongelmia mm. tietotekniikan ja välttämättömien urheiluvälineiden hankkimisessa. Se saattaa myös estää hakeutumisen toisen asteen koulutukseen, jossa opintoihin liittyviä välineitä ja tarvikkeita on hankittava itse.

Kirkon ehdotus: Sosiaaliturvan kokonaisuudistuksessa lapsiperheköyhyyden poistaminen nostetaan painopisteeksi.

Saattohoito

Vastuu vaativasta palliatiivisesta ja saattohoidosta on vuoden 2018 alusta voimaan tulleella asetuksella (582/2017) annettu yliopistosairaalaa ylläpitäville sairaanhoitopiireille. Tänä vuonna on julkaistu STM:n työryhmän suositus palliatiivisen ja saattohoidon järjestämisestä sekä uudistetut, aiempaa laajemmat Käypä hoito –suositukset. Dokumenteissa painotetaan saattohoidon moniammatillisuutta ja nostetaan esiin psykososiaalisen ja eksistentiaalisen tuen tarve.

Jatkossa on tärkeää kehittää saattohoidon aloittamiseen liittyvää osaamista. Lisäksi tarvitaan lainsäädäntöä, joka mahdollistaa sen, että hoitohenkilökunta voi antaa potilaalle tarvittaessa kipulääkettä. Palliatiivisen sedaation käyttöä tulee tukea ja kehittää kuolevan potilaan hoidossa. Samoin on varmistettava eksistentiaalisen ja psykososiaalisen tuen antaminen elämän viime vaiheessa. Tämä edellyttää koulutusta ja riittäviä resursseja.

Palliatiivisen hoitotyön ja lääketieteen koulutuksen monialainen, kansallinen, työelämälähtöinen koulutushanke on yksi merkittävä keino saattohoidon laadun parantamiseksi. Toteutuessaan hanke kehittää ja parantaa saattohoidon laatua ja saatavuutta koko maassa.

Kirkon ehdotus: Palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa järjestettäessä huolehditaan riittävän psykososiaalisen ja eksistentiaalisen tuen kehittämisestä ja turvaamisesta potilaalle ja läheisille.

Alueellinen kehitys ja yhdenvertaisuus

Alueellinen kehitys on Suomessa johtanut tilanteeseen, jossa muualla kuin kasvavilla kaupunkiseuduilla elävien ihmisten edellytykset päästä osallisiksi yhteiskunnallisista palveluista toteutuvat eri puolilla maata eri tavoin. Samalla kuitenkin maan eri osien laajempi keskinäinen yhteistyö sekä julkisen vallan, kolmannen sektorin ja yritysmaailman nykyistä tehokkaampi yhteistoiminta sisältävät mahdollisuuden, joka kannattaisi hyödyntää nykyistä tehokkaammin. Lähivuosien maakunta- ja sote -uudistusten jälkeen kuntien rooli hyvinvoinnin edellytysten turvaajina on muuttumassa. Evankelis-luterilainen kirkko on valtakunnallinen toimija, jolla on toimintaa kaikissa Suomen kunnissa. Kirkko on valmis yhteistyöhön pohdittaessa tulevaisuuden ratkaisuja maan laajuisesti.

Kirkon ehdotus hallitusohjelmaan: Hallitus laatii aluekehittämisen strategian/ohjelman, joka mahdollistaa maan eri osien vahvuuksien hyödyntämisen. Samalla on syytä selvittää, millaisen infrastruktuurin ja peruspalveluiden tason voidaan katsoa toteuttavan kansalaisten yhdenvertaisuutta.

MONIKULTTUURISUUTEEN JA GLOBAALIIN KEHITYKSEEN LIITTYVÄT TEEMAT

Monikulttuurisuus, suomalainen kulttuuri ja uskonnonvapaus

Suomalaisen yhteiskunnan monikulttuuristuminen jatkuu. Tämä on rikkaus ja sitä tulee arvostaa. Kulttuuriin sisältyvät olennaisena osana myös uskonnot. Niiden vaikutus näkyy yhteiskunnassa ja on merkittävä voimavara yksilön identiteetin rakentamisessa. Jokaisen suomalaisen uskonnonvapaus on turvattu perustuslaissa ja uskonnonvapauslaissa. Kaikilla on oikeus harjoittaa tai olla harjoittamatta uskontoa. Viime aikoina on yleistynyt negatiivisen uskonnonvapauden tulkinta. Molemmat puolet ovat kuitenkin tärkeitä yhdenvertaisuuden kannalta maassamme toimiville uskontokunnille.

Kristillinen tapakulttuuri on osa perintöämme. Siihen kuuluvat erilaiset vuosittain toistuvat juhlat ja muut tapahtumat, joita vietetään paitsi perheissä, myös esimerkiksi varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. On huolestuttavaa, että lakeja on tulkittu yksipuolisesti niin, että monin paikoin on käynyt yhä vaikeammaksi pitää esillä kristillistä tapakulttuuria osana suomalaista kulttuuria.

Kirkon ehdotus: Hallitusohjelmassa nostetaan esiin erilaisten kulttuuristen perinteiden ja myönteisen uskonnonvapauden merkitys suomalaista yhteiskuntaa tukevinä tekijöinä sekä kiinnitetään huomiota kristillisestä perinteestä nousevan kulttuuriperinnön vaalimiseen.

Turvapaikkapolitiikka

Suomen turvapaikkapolitiikka on viime vuosina kiristynyt ja mahdollisuus päästä kansainvälisen suojelun piiriin on kaventunut. Perheenyhdistäminen on vaikeutunut. Turvapaikanhakijoiden valitusoikeutta, valitusaikoja ja oikeutta avustajaan on rajoitettu. Tehdyillä päätöksillä on ollut vakavia inhimillisiä seurauksia. Näin käy ilmi tuoreesta Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan, Åbo Akademin ihmisoikeusinstituutin ja Yhdenvertaisuusvaltuutetun tekemästä tutkimuksesta. Turvapaikkamenettelyyn ja lainsäädäntöön tehdyistä muutoksista ei ole kuitenkaan tehty riittävää, kansainvälisen vertailun sisältävää kokonaisarviota.

Kirkon ehdotus: Hallitus selvittää viime vuosina turvapaikkalainsäädäntöön ja -menettelyyn tehtyjen muutosten kokonaisvaikutukset ja tarvittaessa muuttaa tehtyjä linjauksia siten, että turvapaikanhakijoiden oikeusturva ja ihmisoikeudet toteutuvat.

Kehitysyhteistyömäärärahat

Suomi on sitoutunut kansainvälisten sitoumusten mukaisesti saavuttamaan kehitysrahoituksessa 0,7 % bruttokansantulo-osuuden. Vuonna 2018 valtion talousarvion mukaiset kehitysyhteistyön määrärahat ovat 0,38 prosenttia Suomen bruttokansantulosta (2017 0,40 %, 2016 0,44 %, 2015 0,55 %, 2014 0,6 %). Suomi on siis loitonnut 0,7 %:n tavoitteesta.

Kehitysyhteistyörahoja leikattiin samaan aikaan, kun Eurooppaan tuli tavallista runsaammin turvapaikanhakijoita. Suomalaisilla kehitysyhteistyöjärjestöillä, muun muassa Kirkon Ulkomaanavulla on leikkausten vuoksi ollut aiempaa vähäisemmät mahdollisuudet auttaa ihmisiä kotimaissaan. Tämä lisää entisestään turvapaikanhakijoiden määrää.

Kirkon ehdotus: Hallitus päättää nostaa valtion kehitysyhteistyömäärärahat hallituskaudella vähintään sille tasolle, jolla ne olivat ennen vuonna 2015 tapahtunutta leikkausta ja laatii suunnitelman kehitysyhteistyömäärärahojen nostamisesta 0,7 %:n tasolle.

KIRKON JA VALTION SUHTEET

Kirkon yhteiskunnallisten tehtävien korvaaminen – indeksikorotusten palauttaminen

Vuoden 2016 alussa voimaantulleessa rahoituslaissa säädetään valtion rahoituksesta kirkolle hautaustoimen ja väestökirjanpidon tehtäviin sekä laissa tarkemmin säädettyihin kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten ja irtaimistojen ylläpitoon liittyviin tehtäviin. Kyseiset evankelis-luterilaiselle kirkolle ja sen seurakunnille annetut lakisääteiset tehtävät ovat kirkon yhteiskunnallisia tehtäviä. Ne eivät palvele yksinomaan kirkon jäseniä, vaan muitakin Suomen kansalaisia ja ulkomaalaisia. Lakia koskevassa hallituksen esityksessä todettiin olevan perusteltua, että valtio huolehtii seurakuntien taloudellisista edellytyksistä yleisten hautausmaiden hoitamiseen. Vuonna 2016 rahoituslakia muutettiin siten, että indeksikorotukset jäädettiin vuosien 2017-2019 osalta.

Kirkon ehdotus hallitusohjelmaan: Vuodesta 2020 eteenpäin kirkon yhteiskunnallisista tehtävistä maksettavaan korvaukseen sisältyy indeksikorotus.